

OŠ Jela Janežiča
Vesna More

UČILNICA V NARAVI

POVZETEK

V referatu bom obravnavala učilnico v naravi, ki smo jo za učence postavili v šolskem atriju. Glavni namen je bil spodbuditi učence s posebnimi potrebami k učenju v naravi preko vseh čutil. Rezultati so bili navdušujoči. Pokazalo se je, da je tovrstno učenje zelo primerno za vse učence, še posebej pa za učence s posebnimi potrebami zaradi njihovih posebnosti v procesu učenja. Vsi učenci so bili namreč zelo motivirani za delo, pri dejavnostih so zelo uživali in znanje hitro usvojili. Na osnovi tega sklepamo, da je takšen način učenja – učenje z uporabo vseh petih čutil – premalo prisoten v naših šolah. Ob koncu lahko ugotovimo, da je naša učilnica v naravi dosegla (presegla) svoj namen in da jo bomo zagotovo uporabljali še v naslednjih letih, le tematika bo druga.

KLJUČNE BESEDE:

Narava, učilnica, učenci s posebnimi potrebami, čutila, zdrava prehrana.

KAZALO

1 UVOD	3
2 JEDRO.....	3
3 SKLEP	5
4 LITERATURA.....	6
5 PRILOGA.....	6

1 UVOD

Na OŠ Jela Janežiča, ki izobražuje učence in mladostnike s posebnimi potrebami, smo v program Ekošola vključeni že deveto leto. V tem programu učitelji in drugi zaposleni na naši šoli vidimo resnično dodano vrednost pri vzgoji in učenju naših učencev.

Pred nekaj leti smo na pobudo ene od učiteljic začeli s snovanjem Ekoprojektnega tedna – tedna, v katerem bo vsak dan namenjenih nekaj ur ekodejavnostim (na primer dve šolski uri), en dan pa bo naravoslovni – eko dan.

Po nekaj uspešno izpeljanih Ekoprojektnih tednih, smo se pred dvema leti odločili, da za učence v okviru takšnega tedna pripravimo učilnico v naravi, v našem šolskem atriju. Učilnico v naravi je zasnovala naša učiteljica Urša Brenkuš, profesorica biologije in gospodinjstva. Učilnica v naravi naj bi učence spodbudila k učenju z vsemi čutili, saj menimo, da je za učence s posebnimi potrebami to še posebej primerna oblika učenja, za nekatere naše učence pa praktično ednina. Tako kot navajajo avtorji je med učinkovitimi strategijami poučevanja za učence s posebnimi potrebami tudi multisenzorno učenje (sprejem informacij po vseh možnih senzornih poteh: slušni, vidni, taktilni poti in tudi s pomočjo vonja in okusa).(1) To trditev potrjuje tudi naše vsakodnevno specialno-pedagoško delo z učenci.

2 JEDRO

Tema naše »prve« učilnice v naravi je bila zdrava prehrana. Priprava potrebnega materiala je potekala že eno šolsko leto pred tem. Pri pouku tehnike in tehnologije so učenci pod vodstvom učiteljice izdelali posebne ptičje hišice, pri pouku delovne vzgoje pa pod vodstvom učitelja zabojnike različnih barv. Nekaj tednov pred izvedbo pa so učenci v okviru pouka delovne vzgoje in gospodinjstva pod vodstvom učiteljice poslikali stare rjuhe z različnimi skupinami živil. Te rjuhe smo nato s pomočjo lesenih palic oblikovali v labirint.

V tednu od 11. do 15. maja 2015 smo tako organizirali že tradicionalni Ekoprojektni teden. Naslov celotnega tedna je bil »Z učilnico v naravi vem več o zdravi prehrani«. V šolskem atriju smo postavili učilnico v naravi, v kateri so se učenci skozi naloge učili o pravilih zdravega prehranjevanja.

Temeljni cilji pouka v učilnici v naravi so bili, da učenci:

- z uporabo čutil prepoznavajo skrita živila in plastične posodice z vprašanji
- ugotovijo, da z uporabo čutil lahko pridobijo podatke o živilih

- spoznajo in utrdijo osnove o zdravi prehrani
- z odgovarjanjem na vprašanja utrjujejo znanje o zdravi prehrani in živilih
- z odgovarjanjem na vprašanja pridobivajo novo znanje o zdravi prehrani in živilih
- utrjujejo pomen zdrave prehrane za človeka
- uživajo v naravi
- pridobivajo in utrjujejo znanje na zanimiv, drugačen način
- se zavedajo pomena skrbi za naravo, rastline, živali in sočloveka
- izražajo svoje občutke o pouku v učilnici v naravi
- vsi skupaj poustvarijo povzetek ekoprojektnega tedna

V ponedeljek so učenci najprej v uvodu preverili svoje poznavanje prehranske piramide in zdrave prehrane. Mlajši učenci so dobili sličice živil, ki so jih morali nalepiti na ustrezno mesto na steno šolske telovadnice, kjer je tako nastala prehranska piramida. Starejši učenci (višja stopnja NIS in PP) pa so imeli kviz. Pravilni odgovori na kvizu so dali črke I L T A Č in U. Te črke pa so morali učenci, ki so bili sicer razdeljeni v skupine, sestaviti v besedo ČUTILA. Avtorja Musek Lešnik in Lešnik Musek (2007) navajata, da so temelj našega zaznavanja sveta čutila, organi, ki nam omogočajo sprejemanje neznanske množice najrazličnejših dražljajev iz okolja. Dražljaji so različni vplivi in spremembe v okolju, ki jih zaznajo naša čutila, na primer dotiki, svetloba, zvoki, razne kemične snovi, temperatura in drugi. Različne vrste dražljajev sprejemajo različna čutila: svetlobo zaznavamo z očesom, zvoki učinkujejo na uho; vonji učinkujejo na sluznico v nosu; okusi na čutnice na jeziku; čutila za dotik, temperaturo in bolečino pa imamo razporejena pa vsej površini kože. (2)

Z učenci smo se pogovorili čutilih, jih našteli, povedali kaj zaznavamo s posameznimi čutili. Zatem so dobili tudi fotografije narave, prehranske piramide in učilnice. Vse tri besede so nato nekateri učenci uspeli sestaviti v naslov Ekoprojektnega tedna – Z učilnico v naravi vem več o zdravi prehrani.

Nato pa smo jih povabili v učilnico v naravi. Učenci so bili razdeljeni v štiri skupine. Vsako skupino je spremljal po en učitelj.

Prva naloga je bila, da so morali najprej lesene trikotnike sestaviti v piramido. Nato pa postaviti živila, ki so bila nalepljena na odpadnih tulcih na ustrezna mesta v tej piramidi. (glej fotografijo 1)

Za tem so se morali »prebiti« skozi labirint – če so pravilno odgovorili na zastavljena vprašanja, jih je na sredini čakalo sladko in dišeče presenečenje (jagode iz Sheme šolskega sadja). (glej fotografije 2, 3, 4, 5)

O poznavanju živil pa so se prepričali skozi dejavnosti tipanja, vohanja, okušanja in ogledovanja živil, ki so bila skrita v posebnih ptičjih hišicah in preko vprašanj, ki so jih poiskali v zabojnikih. (glej fotografije 6, 7, 8)

V sredo pa smo organizirali naravoslovni dan in si ogledali še eno učilnico v naravi – Zlatorogovo pravljичno deželo v Bohinju. (glej fotografijo 9)

Zaključili smo v petek, ko je vsak razred predstavil svoje doživljanje celotnega tedna. Nekateri učenci so izdelali plakate, drugi lampijončke, tretji so izdelali maketo njihove »sanjske« učilnice, spet drugi pa so brez besed pokazali kaj si še želijo v učilnici v naravi...(glej fotografiji 10 in 11)

Ko so naši učenci že preiskusili učilnico v naravi, smo vanjo povabili še otroke bližnjih vrtcev in učence prve triade sosednjih šol. Obisk je bil množičen. Učenci in njihove učiteljice so bili navdušeni nad takšnim učenjem.

Ob koncu tega Ekoprojektnega tedna smo organizatorke(eko odbor šole) zapisale, da so bili učenci in učitelji zelo zadovoljni, cilji so bili v celoti realizirani in imamo že nove ideje za našo učilnico v naravi.

3 SKLEP

Učilnica v naravi se je izkazala za zelo učinkovito metodo učenja učencev s posebnimi potrebami, saj njihovo učenje temelji prvenstveno na izkustvenem učenju. Učenje v naravi je veliko bolj zanimivo kot učenje v učilnici, znanje prejeto preko več ali kar vseh čutil pa mnogo bolj trajno. Priprava takšnega načina učenja pa zahteva od učitelja mnogo več časa in energije za samo pripravo, več povezovanja z ostalimi učitelji in več vključenosti pri sami izvedbi.

4 LITERATURA

- MI, ČUTI IN ČUTILA, Didaktična mapa za vrtec in 1. triletje osnovne šole. Avtorja: dr. Kristijan Musek Lešnik, dr. Petra Lešnik Musek, 2007
- Navodila za izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo; avtorji dr. Marija Kavkler, dr. Lidija Magajna, dr. Gabi V. Čačinovič, dr. Sonja Pečjak, Mojca Klug, Herman Vernik, Ksenija G. Bregar, Ljubljana, 2003, stran 11

5 PRILOGA

